

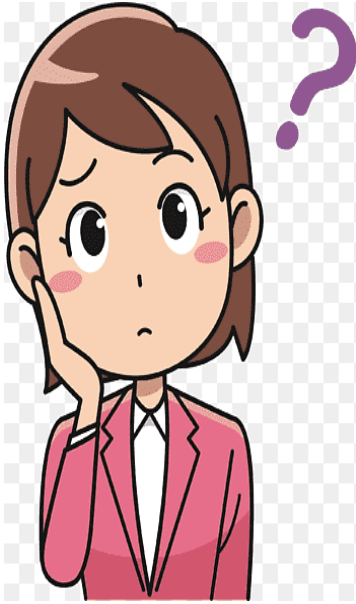
İBRAHİM DOĞANER İLKOKULU
2021-2022 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
REHBERLİK SERVİSİ OCAK AYI BÜLTENİ

ÇOCUKLARDA
DAVRANIŞ
BOZUKLUKLARI

Merhaba Değerli Veliler;

Özellikle pandemi döneminden sonra gerek velilerden gerekse okul öğretmenlerinden gelen en büyük şikayet "**Çocuklarda görülen belirgin davranış bozukluklarının olmasıdır.**" Peki çocuğumuzda görülen davranış bozukluklarının **temel sebepleri** nelerdir ve **neler yapılabilir?** Tüm bu soruların cevaplarını bültenimizin bu sayısında tüm detaylarıyla sizlerle paylaşıyoruz. Eğitimle kalın, sağlıklı kalın...

Zeynep arkadaşının saçını yine çekmiş!

Ali okulda arkadaşına vırmış!

İnanmıyorum!
Çocuğum yine yalan söylüyor!

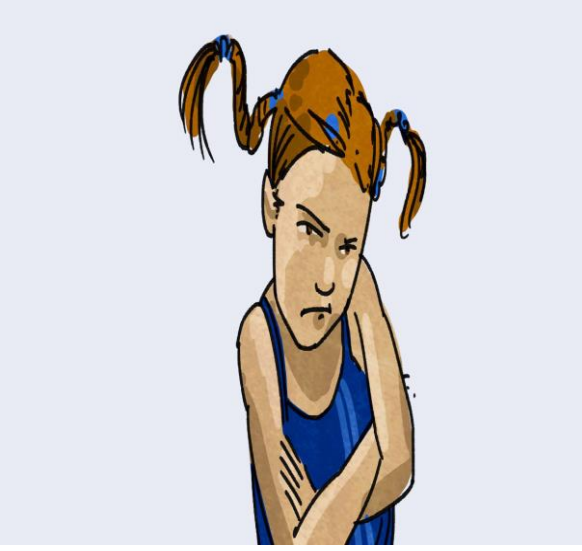

Değerli ebeveynler, tüm bu ifadeler size de tanıdık geliyor mu? O zaman hadi gelin bu durumları çözmek için neler yapabileceğimize bakalım!

Psikolojik Danışman

DAVRANIŞ BOZUKLUKLARI NEDİR?

Davranış bozuklukları, çocuğun çeşitli ruhsal ve bedensel nedenlere bağlı, **iç çatışmalarını davranışlarına aktarması sonucu** ortaya çıkan saldırganlık, yalan, çalma davranışı, karşı gelme ve tırnak yeme gibi sorunların görüldüğü davranış biçimleridir.

Bir çocuğun davranışının bozukluk sayılabilmesi için bazı ölçütler gerekir!

1

YAŐA UYGUNLUK

Gelişim dönemleri göz önünde bulundurulmalıdır. Yaőa bağlı olarak ortaya çıkan her yeni davranış, davranış bozukluğu olarak değerlendirilmemelidir!

2

YOğUNLUK

Ortaya çıkan duygu ve davranıőın Őiddetinin normalden fazla olması gerekir!

3

SÜREKLİLİK

Davranıőın aynı Őiddet ile uzun süre devam etmesi gerekir!

DAVRANIŞ BOZUKLUKLARI GENEL NEDENLERİ

➤ DİKKAT ÇEKMEK

- Çocuğa gerekli sevgi ve ilgi gösterilmediğinde ya da yeterli zaman ayrılmadığında dikkat çekmek için davranış bozukluklarına yönelebilir!

➤ YETERSİZLİK

- Yanlış ebeveyn tutumlarından kaynaklı, çocuklarda yetersizlik inancı görülebilir!
- Kendini yetersiz hisseden çocuklar, kendini ispatlama vb. gibi düşüncelerinden dolayı yanlış davranışlar sergileyebilirler!

➤ VİCDAN VEYA SUÇLULUK DUYGUSUNDA YOKSUNLUK

- Çocuk yanlış bir şey yaptığında kötü hissetmeyebilir veya kendisini ceza karşısında duyduğu suçluluk dışında suçlu hissetmez, davranışların olumsuz sonuçları karşısında endişe duymaz, başkalarına zarar verdiklerinin bilincinde olmayabilirler!

➤ Diğer nedenler;

- Ebeveynler ile inatlaşma
 - İntikam alma isteği
 - Yanlış ebeveyn tutumları

ÇOCUKLARDA DAVRANIŞ BOZUKLUKLARI NEDİR?

1. SALDIRGANLIK

Çocuğun içsel çatışmalarını ve duygu durumlarını şekil değiştirerek başka bir biçimde ortaya çıkarmasıdır. Çocuğun şiddete başvurarak ısırması, eşyaları fırlatması, tekmelemesi gibi fiziksel ve sözel davranışlarda bulunmasıdır.

NEDENLERİ

- Anne – baba tutumları
- Saldırgan davranışların ebeveyn tarafından pekiştirilmesi
- Sağlıksız aile ortamı
- Çocuğun yetişkinlerden anlayışsız, katı cezalandırıcı ve yetersiz sevgi görmesi
- Cinsiyete bağlı rol ve beklentiler (Özellikle erkek çocuğun saldırgan davranışlarını alkışlamak ve kendini koruma davranışı olarak görmek)
- Fiziksel cezalandırmalar (Çocuğa gösterilen şiddetler)
- Televizyon programı ve bilgisayar oyunlarının olumsuz etkisi
- Fizyolojik problemler

SALDIRGANLIĞI ÖNLEME

ÖNERİLER

- Anne- baba çocuğa saldırgan davranışlar, sözler sarf ederek model olmamalı.
- Her yaş döneminde çocuğun temel ihtiyaçları yerine getirilmelidir! Karşılansayan temel ihtiyaçlar öfke ve saldırganlığa yol açar!!!
- Saldırgan davranışlar ödüllendirilmemeli, çocuğun istekleri bu tip davranışlar sergileyince yerine getiriliyorsa, çocuk isteklerini yaptırmada saldırganlığı araç olarak görür!
- Saldırgan davranışlar kesinlikle dayakla cezalandırılmamalıdır. Cezalandırma yerine çocukta saldırganlığa yol açan nedenler araştırılmalıdır!
- Çocuk sakinleştiği zaman sergilediği davranış hakkında konuşulmalı. Yapılan konuşma çocuğun duygularını anlamaya yönelik olmalıdır!
- Çocuk saldırgan modellerle karşı karşıya getirilmemeli (TV programları, PC oyunları)
- Çocuğun saldırganlığını yansıtabileceği etkinlikler sunulmalıdır. Resim çizme, kumla oynama, boyama çocuğun kızgınlık duygularını kontrol altına almayı sağlayabilir. Ayrıca spor etkinlikleri de kabul gören çıkış yollarıdır!
- Çocuklarınıza yönelik sevgi ve ilginiz, kurallarınız ve disiplin yöntemleriniz konusunda tutarlı olmalısınız!

2.ÇOCUKLARDA YALAN

Çocukların bir gerçeği, kendilerine göre haklı nedenlere bağlayarak gerçeklikten kopuk bir şekilde ifade etmesidir!

NEDENLERİ

- Devamlı olarak yakalanma, azarlanma ve cezalandırılma tehlikesi içinde olduğunda yalan söyler!
- Ebeveynler ve çevresindeki insanların yalana başvurması!
- Yalanın çevresindeki insanlar tarafından sıradanlaştırılması!
- Bir arkadaş grubuna dahil olmak için söylenebilir!
- Aşırı baskıcı veya mükemmeliyetçi ebeveyn tutumları!
- Bazen de çocuk kendisine fazla karışılması nedeniyle yalan söyler.

YALANI ÖNLEME

ÖNERİLER

- En başta ebeveynler ve çocuğun çevresindekiler yalan söylemekten kaçınmalıdır!
- Çocukların istenmeyen davranışlarına mümkün olduğu kadar yumuşak ve hoşgörülü davranılmalıdır.
- Çocuklardan yapamayacakları şeyler istenmemelidir.
- Özellikle küçük çocuklar yalan söyledikleri zaman cezalandırılmamalıdır.
- Çocuklar, başka çocuklar ile kıyaslanmamalıdır.
- Sık sık çocuklarla sohbet ederek ilgi ve beklentileri öğrenilmeli ve dikkate alınmalıdır.

Çocuğa
güvenmek, onu
her hatasında
cezalandırmamak
suretiyle
yalanlardan
korumak
mümkündür!

3.ÇOCUKLARDA ÇALMA DAVRANIŞI

Çocuklarda görülen çalma davranışı anne babayı endişeye düşüren bir durumdur. Ancak bu çalma davranışı çocukta bir uyum ve davranış sorununun habercisi olabilir.

Okul öncesi dönemde, genellikle 7-8 yaşlarına kadar görülen izinsiz eşya alma davranışı, bir uyum ve davranış bozukluğu olan 'çalma davranışı' olarak kabul edilmez. Bu dönemden önce, özellikle 3-6 yaşları arasında çocuklar gittikleri evlerde veya kreşte arkadaşlarında gördükleri objeleri ve oyuncakları almakta sakınca görmezler. Çocuğun bu davranışının altında yatan neden, beğendiği nesneyi yanında bulundurmaya çalışmaktan öte bir şey değildir.

Okul öncesi dönemde mülkiyet duygusu tam olarak gelişmediği için, çocuklar, başka birine ait bir eşyayı izinsiz olarak almanın kötü bir davranış olduğunu anlamakta güçlük çeker. Bu nedenle, çalma davranışının bir uyum ve davranış bozukluğu olarak ele alınabilmesi için çocuğun ilkökul çağına gelmiş olması gerekir.

ÇALMA DAVRANIŞINI ÖNLEME

Çalma davranışına neden olan faktörler kontrol altına alındığında, davranışta hızla ortadan kalkacak ve yeni bağımsız sorunların oluşumu da engellenmiş olacaktır.

EBEVEYNLERE DÜŞEN SORUMLULUKLAR

- Her şeyden önce ebeveynler çocuklarının temel ihtiyaçlarını karşıladığından emin olmalıdır!
- Çocuğa mülkiyet kavramı somutlaştırılarak ifade edilmelidir!
- Çocuk ile çalma davranışının yanlışları üzerinde sohbet edilmelidir!
- Yargılayıcı ve suçlayıcı tutumdan uzak durulmalıdır!
- Aşağılayıcı, küçük düşürücü ve ayıplayıcı tavır sergilenmemelidir!
- Çocuk toplum içinde deşifre edilmemelidir!
- Çocuğun gururunu kıracak bir şekilde davranışlar sergilenmemelidir!
- Şiddete asla başvurulmamalıdır!

4.TIRNAK YEME DAVRANIŞI

Tırnak yeme davranışı genellikle 3 ya da 4 yaş civarı görülür. Daha küçük çocuklarda sıklıkla rastlanan bir durum değildir. Tırnak yiyen çocuğun bu davranışının altında güvensizlik duygusunun yattığı düşünölmelidir. Aşırı baskı görerek büyüyen çocuklarda ve özgüven sorunu yaőayan çocuklarda sıklıkla görülür. Aynı şekilde sürekli eleőtirilen, ilgisiz ve sevgisiz bir ortamda büyüyen çocuk yaőadığı gerginliği tırnak yiyerek ortaya koyar.

Genellikle çocukların yarısında görölen bir bozukluk olduğu bilinmelidir. Üstelik bazı durumlarda ortada hiçbir neden yokken sadece modelleme yoluyla da çocuğun tırnak yemeye baőladıęı görölmektedir. Ailesinde ya da yakın çevresinde tırnak yiyen birisini gören çocuk bu davranışı taklit etme yoluna gidebilir.

Tırnak yeme davranışının
MODELLEME/ TAKLİT yoluyla
öğrenilebileceğini de unutmayın!

NEDENLERİ

- Aile içinde aşırı baskı, otorite görmesi
- Yeterli ilgi, sevgi görmemesi
- Ebeveynlerin aşırı kaygılı olması
- Çocuğun sürekli azarlanması, eleőtirilmesi
- Anne babanın çocukları arasında ayırım yapması
- Ailede herhangi birinin tırnak yemesi

ÖNERİLER

- ✓ Baőlangıçta tırnak yeme davranışını görmezden gelin!
- ✓ Çocuğunuzu kaygılandıran, endiőelendiren durumları araőtırıp ortadan kaldırın!
- ✓ Çocuğunuza kızmayın, aşırı tepki göstermeyin! Çünkü çocuğunuz bu davranışı sizi kızdırmak ya da dikkate çekmek için de yapabilmektedir!
- ✓ Çocuğunuzun ilgisini başka yöne çekin!
- ✓ Ağzını çiğneyecek bir őeyle meőgul edin!